

UN SUPERVIVENT ANOMENAT LLOP

Després de tres segles de persecució, que va desencadenar el seu extermini a Catalunya, s'emprenen ara accions per ajudar al retorn natural del llop, aquest majestuós cànid, a les zones d'alta muntanya del nostre país.

El llop (*Canis lupus*) és una espècie capaç de sobreviure a tota mena d'ambients. No és cap àngel ni cap dimoni, sinó un depredador que intenta sobreviure, generalment en espais ocupats per l'home. El llop va aparèixer, igual que nosaltres, fa uns 2 milions d'anys, i només ha estat fora de les nostres regions durant uns 100 anys, és a dir, 4,3 segons si la seva història es reduïu a un sol dia.

Si tinguéssim la sort de veure un llop, el reconeixeríem ràpidament. El seu aspecte és similar al d'un gos pastor alemany, amb una coloració general gris marronosa, amb el llom, el coll i la cua coberts d'un pelatge més fosc i amb un traç blanc a les galtes; sovint, a la part anterior de les potes davanteres hi té una línia fosca longitudinal que pot arribar a l'alçada del pit. La seva actitud, amb el cap cot, la cua baixada i desplaçant-se amb un trot característic, són les qualitats que ens permeten distingir-lo.

A Catalunya, però, és gairebé impossible veure'n, ja que només n'hi ha algun exemplar. En canvi, és força probable trobar-se amb un gos feréstec dels molts que sobreviuen per la natura sense cap control, després de ser abandonats irresponsablement pels seus propietaris.

El llop, a finals del segle XIX encara era present arreu de Catalunya. Una clara mostra d'això són els centenars de topònims que hi ha arreu de la geografia catalana que certifi-

quen aquesta omnipresència llopera. Pensem sinó en Cantallops (Alt Empordà), el puig de Llops (Garrotxa), el penyal del Llop (Osona), el collet dels Llops (Montserrat) etc. La mala fama i el misteri que l'ha envoltat i l'envolta n'han fet un mite de la por. Hi ha moltes rondalles sobre la por que feia el llop, però la més coneguda arreu és la del conte de *La Caputxeta Vermella*, on es simbolitza l'astúcia i la maldat de la "fera". Àvies, avis, mares i pares encara fan servir el nom del llop per fer por als infants per tal de fer-los creure. Molt poques vegades el llop ha estat tractat com es mereix. Per posar-ne un exemple ben conegut, podem parlar del cas de Sant Francesc d'Assís, que el considerava un "germà".

L'ús d'armes de foc i d'una cacera incontrolada a partir del segle XVIII, va produir l'eradicació de molts ungulats (cérvols, isards, daines, senglars...), font principal d'aliment dels llops, fet que va provocar que aquests i d'altres depredadors haguessin de sobreviure atacant amb més freqüència els ramats, sobretot els de cabres i ovelles, més vulnerables.

Aquests atacs van provocar que a Catalunya, igualment que a molts altres indrets, es promogués una campanya per perseguir-lo i caçar-lo. D'aquesta manera, el llop va ser intensament perseguit per l'home durant els segles XVIII i XIX. Es feren grans batudes i s'inventaren tota mena de paranys (un d'aquests consistia en fer un pou de més de tres metres de fondària –les lloberes o llobateres–, el qual era tapat amb branques i on sovint s'hi posava un esquer que atreia el llop que, atrapat dins el parany, era mort a cops de pedra, a trets d'es-

Hostal Collsacabra
BAR-RESTAURANT • HABITACIONS

Passaig de les gorgues, 6 Tel. 93 856 81 53
08511 SANTA MARIA DE CORCÓ - L'ESQUIROL

Hostal Can Nogué

C. del Mig, 2
Tel. 93 856 52 51
TAVERTET

copeta, amb forques, etc.). S'ha de subratllar que la guerra contra la "fera" es va dur fins a l'extermini, i l'ús de l'esticnina (un verí molt eficaç) va contribuir-hi enormement. Tal com es descriu en el *Tratado de caza* (1825) "... el método más sencillo es usar la nuez vómica, que por otro nombre la llaman "matalobos", y que se encuentra en las droguerías y boticas".

Si bé el llop en general es va extingir a finals del segle XIX, consta que a l'any 1935 es va capturar el darrer llop a Catalunya. Segons Martí Boada, la desaparició del llop "significà el control definitiu de l'home en el paisatge".

Però a l'actualitat hi ha la presència d'uns pocs exemplars a Catalunya provinents del nord d'Itàlia, del Parc Natural dels Abruços. Aquesta expansió ha estat possible mercès a l'augment de les poblacions de les seves preses, a l'abandó de l'ús de verins i a la nova política de gestió ambiental a nivell d'Europa. Al cap d'uns 70 anys aproximadament, amb el seu retorn a terres catalanes obté, mig d'amagat, una victòria contra els seus antics enemics. A la Península Ibèrica, per fortuna, el llop s'ha mantingut en indrets com Castella-Lleó, Galícia, Astúries, Extremadura, Sierra Morena i Portugal; i en les últimes tres dècades (a partir dels anys setanta) ha tornat a tre-

pitjar Biscaia, Àlaba, Guadalajara, La Rioja i de manera ocasional Aragó. D'aquesta manera, en els llocs on el llop no s'ha exterminat, s'ha aconseguit, no sense esforços, la convivència entre homes i llops, i l'evolució conjunta en els temps actuals.

Avui en dia, la ramaderia, a la majoria d'indrets de Catalunya, concentra en una petita superfície un nombre important d'animals, tancats en recintes o deixats lliurement en pastures de muntanya una part de l'any i sense vigilància, ja que el llop va ser exterminat. Però el retorn a la serralada pirinenca del llop fa que aquests animals domèstics siguin vulnerables als predadors i per això es fa necessari tornar a fer servir el gos de protecció de ramats. S'ha demostrat que la majoria d'atacs provocats per llops es concentren en ramats de pocs propietaris i això moltes vegades és degut que són ramats que estan poc o gens vigilats.

En entorns ramaders on hi ha la presència del llop s'han utilitzat mètodes per poder prevenir o minimitzar els atacs per part del llop als ramats. Com exemples podem citar la zona de Zamora, on s'utilitzen les "corralas", uns recintes on es tanquen els ramats durant la nit, els quals estan suficientment condicionats per prevenir l'atac dels llops.

Tres llops
Foto: David Serramitjana

Un dels altres èxits en la prevenció dels atacs, rau en la utilització de gossos pastors, el gos de Muntanya dels Pirineus, en el cas de Catalunya. El mastí, avantpassat llunyà del llop, és un gos que s'ha adaptat molt bé a la difícil tasca de vigilar els ramats de xais i cabres. Aquest gos de protecció, si és ben seleccionat i ensenyat, acaba essent lleial, o sigui que no mata, lesiona, o molesta els animals del ramat. Per tant, el seu comportament de predador acaba essent escàs o nul. El bon gos pastor acaba associant els animals del ramat com els seus germans o inclús els seus pares, i per tant esdevé un membre més de la seva família, la qual defensarà enèrgicament. Per ajudar-se en cas d'atac, aquests gossos utilitzen uns grans collars plens de punxes ("carlancas" en castellà).

Un altre bon defensor del ramat és el ruc o ase (somer), tot i que aquests animals s'han utilitzat moltes menys vegades com a protectors dels ramats d'ovelles o cabres. Són molt bons vigilants i sensibles als canvis, i avisen amb crits, audibles a uns quants quilòmetres. A la majoria de rucs, però, no els agraden els cànids a no ser que els coneguin, i això fa que acostumin a ser molt agressius contra aquests cans desconeguts i que puguin intervenir en la defensa directa del ramat per fer marxar al predador: el persegueixen, el mosseguen i li llancen cosses. A més, els rucs tenen el gran avantatge de poder córrer mentre segueixen donant cosses amb una o fins i tot les dues cames posteriors, trepitjar

amb les anteriors, i també poden girar-se a gran velocitat i atacar el cànid amb el cap cot i les orelles enganxades al clatell.

Fundació Fauna té pensat treballar properament en aquesta línia, per desenvolupar amb l'ajuda de rucs la defensa dels ramats a l'alta muntanya. A més té l'avantatge que no ha d'ésser ensenyat com en el cas del gos pastor, ja que el ruc ho fa instintivament. L'altre gran avantatge és que un ruc pot viure fins a 45 anys. Si bé el llop a Catalunya no és una espècie cinegètica com en altres comunitats, per sort seva, tampoc està regulat per cap llei que el protegeixi, com succeeix amb altres espècies presents en el territori català.

Per aquest motiu, Fundació Fauna presenta el *Projecte Llop*, amb el qual es vol aconseguir que el Parlament de la Generalitat de Catalunya consideri el llop com una espècie novament present a Catalunya i que sigui declarada espècie protegida per Llei.

Per poder presentar al Parlament una modificació de Llei, és necessària la contribució de molta gent, motiu pel qual Fundació Fauna demana col·laboració i suport a particulars i entitats per aconseguir aquest objectiu.

David Serramitjana
Director de la Fundació Fauna

Nota: Per a més informació de la campanya:
www.fundaciofauna.org/campanyallop.htm

El Quintà
CASA RURAL INDEPENDENT

Joan Verdguer Caralt
676 821 671

c. de Baix, 22 - Tel. 93 886 38 60
08511 Tàrradellas (Osona)
casarural@elquinto.com
www.elquinto.com

Manya, 3
Tel. 93 852 20 86
08569 RUPIT I PRUIT

JCP
pintura

Josep Comajoan

Major, 56
Tel. 93 856 85 45
08511 L'ESQUIROL - STA. M. CORCÓ